

Filmvoorstelling 'Le gamin au Vélo' – 8/10/2015

Woordje voorzitter Knut

uit z'n tevredenheid dat wordt gewerkt rond een sociaal beleid in de groep en ook dat er samen met de coalitiepartner aan gewerkt kan worden.

Ook vanuit een gemeente kan je een steentje bijdragen in een sociaal beleid.

Welkom van Veerle

Aanleiding van de filmavond: Zwijndrecht bleek hoog te scoren wat betreft kansarmoede voor kinderen, tot onze verbazing.

Belangrijk om daarover na te denken en er iets rond te doen. Enkele cijfers (Antwerpen ¼ kinderen in armoede – decenniumdoelstelling 2017 wordt niet gehaald – armste 20% procent huishoudens moet gemiddeld ... € inboeten. selectie fragmenten uit "betonnen jeugd", "van dag tot dag" en "vechten voor morgen".

Panelgesprek

V.l.n.r.: Veerle Beernaert (moderator), Gust Janssens (CKG), Karen Maes (Arktos), Steven de Geynst (ervaringsdeskundige in de armoede en muffinman) en Chris Vermeulen (OCWM-voorzitter en schepen van Socia-le Zaken Gust Janssens (werkt bij CKG)

Gust, generatiearmoede wordt doorgegeven. Zie je dat ook terugkomen in je werk?

Ja, gezinnen met opvoedingsproblemen tussen 0 en 12 worden begeleid, ook sommigen dag en nacht.

Je ziet kinderen terugkomen van mensen die je vroeger ook begeleid hebt. Armen hebben als grote doel: ik wil dat mijn kinderen het beter hebben dan mij. Het is heel schrijnend dat ze daar niet in slagen door het leven dat ze gehad hebben. bv. in een instelling heb je veel vaardigheden (koken, poetsen,) niet meegekregen. Doet ook hun gevoel van schaamte heel erg toenemen. Het is vaak overleven van dag tot dag ... dat ook gelinkt aan het niet betalen van rekeningen.

...het niet hebben van een dicht netwerk, familie als probleem

zie je vaak. families worden sterk uit elkaar getrokken. Ook vaak veel verschillende partners.

Project gestart daarrond. Vaak het gevoel dat het draait, maar dat armen niet willen dat je hen loslaat omdat ze nog behoefte hebben aan babbels
→ domo: vrijwilligerswerking – mensen die geïnteresseerd zijn die hen blijven volgen. Armen die blijven zich inzetten wat ook trots geeft.

Steven, armoede is een vicieuze cirkel – zeggen mensen dat omdat ze er nog inzitten of hoe sta jij er tegenover?

Hoe kijk ik naar iemand die erin slaagt om zijn kinderen terug perspectief te geven?

Ik ben zelf zo iemand – veel hulporganisaties hebben hun tanden stukgebeten op mij (heroïne en co). Toevallig in Rupelmonde terechtgekomen bij maatschappelijk werkster van OCMW die iets in mij zag, vertrouwen in mij had en dat klikte ook. Ik ben toen ook terug iets in mezelf gaan zien als papa van drie kinderen. Ik geloof er sterk in dat dat mogelijk is, maar je daar figuren voor nodig rond je die een betrouwbare relatie met je aangaat en je het gevoel geeft dat je iemand bent. Het is een proces van jaren om voortdurend opnieuw de draad te kunnen oppakken. Steeds opnieuw en opnieuw een reikende hand uitsteken tot de persoon leert om die hand goed vast te nemen.

opleiding ervaringsdeskundige in de armoede – leg eens uit

Gevolgd bij De Link. In het Kraakpand had ik de taak opgenomen om de mensen die er komen hun eerste afspraak in orde te krijgen, te zorgen dat ze meedingen naar OCMW. Daar flyer tegengekomen van De Link waarop stond dat trein en lunch werd terugbetaald => ingeschreven en begonnen met de opleiding.

Is je ervaring een meerwaarde?

Is moeilijk te zeggen, maar ben me er zeer bewust van dat je geluk moet hebben wie je op je weg tegenkomt als hulpverlener, dat die een goeie dag heeft, dat het klinkt... of je komt er niet aan toe, "het gebeurt niet" en het is wel pijnlijk om dat te moeten vaststellen.

Mensen en hun problemen worden gezien als repareerbaar en er wordt een tijd op gezet terwijl dat extreem relatief is.

Karen, Mensen willen graag ervaringen delen en lotgenoten tegenkomen. Kan je dat meer kaderen? Hoe zit het met empoweren?

Eerst terugkomen op Stevens verhaal: het opbouwen van een band ervaren wij ook als heel belangrijk in onze jeugdwerking. De jongere moet aan het stuur blijven staan van zijn traject.

Hoe doen jullie dat?

In bv. Zwijndrecht zijn we net gestart met 'Move it' – we gaan letterlijk samen rondhangen ipv activiteiten voor hun organiseren. Eerst babbeltje slaan, nog eens terugkomen en pas later echt voorstellen en ev. activiteit organiseren. En dat blijft zeer kwetsbaar, dat je terug moet gaan zoeken, opnieuw beginnen, ...

Groepsvorming cf. buurthuizen, betonnen jeugd, ...

Jongeren en volwassenen hun leven wordt vaak geleid. Ze moeten voortdurend acties doen om te overleven – ze bolderen voort op roetsbaan. Het is van belang om samen een plaats te hebben waar ze zelf kunnen nadenken, zelf iets doen, met lotgenoten.

Chris, er was veel verbazing dat kansarmoede hoog is bij jongeren. Hoe zag jij dat als OCMW-voorzitter?

Ik was me bewust van armoede en dat we niet iedereen bereikten, maar we waren allemaal verwonderd (ook schepen van jeugd) dat Zwijndrecht bij de slechtsten van de klas was?

Je ziet dat ook niet op straat -> ons laten bijstaan door Arktos: waar moeten we die mensen gaan zoeken / ze situeren en wat kunnen we daar dan gaan doen?

Vanuit het Ocmw met een aantal zeer bekwame mensen op de sociale dienst. Maar we zien een stijging in aantal dossiers waardoor deze mensen steeds minder tijd hebben om zich met cliënten bezig te houden. We moeten dus zorgen dat er via buurtwerkingen en organisaties een tweede opvangnet ontstaat en ook toelaten dat mensen/jongeren mogen mislukken en een tweede en derde kans verdienen.

Jongeren in kansarmoede zitten meestal ook in een arme thuissituatie (huisvesting, gepest op school, geen aangepaste kledij, met honger op school). Wordt moeilijker en

moeilijker omdat het aantal mensen in stijgende lijn zit.

We proberen met kleine dingen. Maar wij hebben geen organisaties die rond armen werken. We hebben enkele eenvoudige initiatieven genomen (geefkast – babbelplus om taalachterstand te verhelpen). Gaat kansen vergroten, maar gaat de armoede op zich niet oplossen.

Vragen vanuit de zaal?

- *systeem zoals Domo waarbij gezinnen voelen dat iemand om hen geeft en bij hen op bezoek gaan – dat moet toch iets zijn dat ook in Zwijndrecht zou moeten kunnen, naast officiëlere initiatieven. Kan dat niet in kleinere gemeenten?*

*Gust: Als je dingen opstart moet dat komen vanuit vrijwilligers. Je kan dat moeilijk opstarten vanuit een OCMW. Voor veel armen is dat ook ‘gevaarlijk’, moet controleren en begeleiden, dat botst vaak (werk je niet in het zwart, woont er niemand bij je,). Het moet eigenlijk los staan van iets officieel (zelfs CKG’s: “die pakken kinderen af”).
(domo.vlaanderen.be)*

*Karen: projecten in grootstad zijn gegroeid vanuit vrijwilligers en dat is vaak een goeie basis. Waar ik al dikwijls aan heb moeten denken voor Zwijndrecht: welzijnsschakels – verbonden aan Welzijnzorg – daar kan je terecht voor inhoudelijke vorming en opstartsubsidies.
(ook gestart in Mortsel)*

- *Steven Vervaeke: Aan ervaringsdeskundige: u stelt vast dat toevallig juiste mens op juiste plaats. Bij u zat dat bij een officiële instantie. Waar ligt volgens u de hoofdverantwoordelijkheid.*

*Steven; Het had niet zomaar een burger kunnen zijn omdat die mij het kader niet zou kunnen bieden. Dat controlerende – de aan te houden lijn – was voor mij zeer belangrijk. Maar op zich, zoals het nu gebeurt: die stoel waarop ze zitten klopt deontologisch niet: controlerend, bestraffend en opvoedend. Ik ben in zo’n gezin opgegroeid en het is niet goed gekomen.
Dat systeem houdt veel risico’s in.*

Er moet veel duiding zijn. Er is een sfeer van ‘schuld’. Veel middenklasse die iets willen doen en zelf ook meer onder druk komen te staan en harder moeten werken en dat projecteren op de arme: je moet harder je best doen, maar zo werkt het niet. Je raakt uitgeput zonder perspectief.

Armoede en generatiearmoede is in grote mate structureel. Onze welvaart veroorzaakt armoede, niet enkel hier, maar ook in het zuiden en we hebben er allemaal een aandeel in door het leven dat we leiden – door wat wij hebben, hebben andere mensen het niet.

- *Er werd gesproken over ‘kansarm’. In Zwijndrecht zijn er veel mogelijkheden. Waar ligt dan de missing link daartussen? Is er een schakel die die twee beter kunnen afstemmen?*

Karen: er zijn veel onzichtbare drempels. Jongeren weten helemaal niet hoe het er daar aan toe gaat. Er zijn vaak veel ongeschreven regels waar zowel die ouders als die kinderen zich zorgen over maken. Voor ons is het vanzelfsprekend en voor hun is het bedreigend, vaak vanuit een schaamte stellen ze zich vragen over simpele dingen.

Vaak wordt gezegd: speciale acties / flyers, maar lukt niet en verenigingen raken erop afgeknapt. Ze mogen er niet te veel van verwachten. Soms hebben die jongeren iets anders nodig dichterbij hun leefwereld, anderen hebben dan weer eerder een buddy nodig. Het opvolgen en vasthouden is veel belangrijker, maar daartoe hebben jeugdverenigingen vaak geen mogelijkheid.

Het proces van daadwerkelijk aansluiten is van hele lange duur.

Chris: als je ziet dat ze zich niet aanvaard voelen gaan ze zich gemakkelijk afschermen / verstoppelen. Ze vereenzamen gemakkelijk. Het is de kunst om ze terug buiten te krijgen en te vinden.

Daarom starten we volgend jaar met ‘buurt aan zet’ – buurtwerking in vijf wijken.

Soms vinden we mensen in schrijnende toestanden. Vooraleer je hen kan overtuigen ben je een aantal maanden weg en is moeilijk uit te leggen aan mensen in de omgeving.

- *Ann Van Damme: Ik heb het gevoel dat we soms schrik hebben om dingen specifiek naar armen toe op te zetten. Schrik dat dat een stempel geeft. Maar misschien is specifieke werking net zeer zinvol, zoals ook blijkt uit de reportage en de getuigenis. Is het goed apart of moet het altijd voor iedereen zijn.*

Gust: als je een groep bij elkaar kan krijgen lukt dat, maar voor een individu is de drempel zeer groot.
 Bij moeders voor moeders wordt zeer veel vrijwilligerswerk gedaan door kansarmen. Daar kunnen ze respect krijgen.
 Hij heeft het heel moeilijk met voedselpakketten e.d. Je moet niet gaan naar of “och arme” of “het is hun eigen fout”, het is een eigen cultuur. Maar stigmatiseren is gevaarlijk. Wel is het, zeker naar jongeren, niet slecht om te benoemen “wij zijn anders”.

Karen: er zijn ook verschillen tussen mensen. Sommigen zien het graag benoemd, anderen net helemaal niet.

- *KSA-leidsters: we hebben vnl. jongeren vanuit middenklasse. Heb je tips voor ons?*

Karen: er zijn veel tips beschikbaar, maar je mag niet verwachten dat het allemaal gaat lukken, maar als de ksa zegt: we willen ervoor gaan, dan kan dat lukken, maar dat vraagt heel veel. Zie dat je doet wat je draagkracht aankan, maar je kan ondersteuning krijgen bij Arktos.

- *Johan: stel dat er een fonds is: je krijgt 20.000.000 waarop moet dat dan ingezet worden: overheid of daarnaast of ...*

Steven: Als er één groot kenmerk is voor jongeren uit generatiearmoede / extreme armoede is net het gebrek aan het kunnen aangaan van bindingen, het aangaan van betrouwbare relaties. Als je projecten gaat inrichten waarvan je weet dat je ze niet kan doorzetten in de tijd, dan moet je er niet aan beginnen, want dan richt je nog meer kwetsuren aan.
 De projecten die slagen zijn de kleine projecten die aan de bron liggen, vanuit de mensen zelf, omdat daar banden en verbindingen kunnen worden gemaakt voor betrouwbare relaties.
 Je zou een belastingkorting moeten kunnen krijgen als je daarop inzet.

Even nakaarten tijdens de pauze

Tekst: Greet
 Foto's: Bob